DeMorgen een open geest beleeft meer STELT VOOR:

KAAI THEATER

FEESTELIJKE OPENING VAN HET SEIZOEN!

SHUFFLE#5

ZATERDAG 30 & ZONDAG 31 AUGUSTUS,
VRIJDAG 5 & ZATERDAG 6 SEPTEMBER 2008

Het Kaaitheater opent zijn seizoen met een echte Shuffle. Twee keer twee dagen lang krijgt u een voorsmaakje van al het moois dat komt, *tegen de feestprijs van 7,5 euro per productie; drie performances zijn gratis*. Per avond kan u makkelijk meerdere voorstellingen combineren.

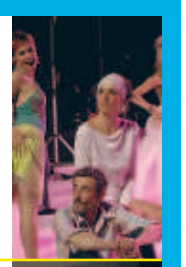

1. Superamas [Wenen/Parijs]
BIG 3 (Happy/End)
30/08, 21:00; 31/08, 15:00 — KAAITHEATER | 60 MIN.
De vrouwen zijn mooi en sexy, de mannen een tikje gemeen en cynisch, de show vlot en entertainend. Maar al snel wordt duidelijk dat er van alles hapert...
MATINEE KADEE: *tijdens de matinee op zondag 31/8 is er voor kinderen vanaf 4 jaar een gratis workshop Kamishibai vertellingen door Art Basics for Children. Gratis opvang voor kleuters.*

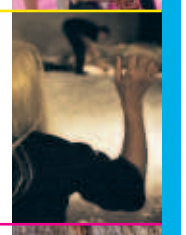

2. deepblue/Heine R. Avdal [Brussel]
drop a line
30/08, 20:00>23:00; 31/08, 14:00>17:00 — KAAITHEATER
DOORLOPEND | GRATIS
Choreograaf Heine R. Avdal werkt samen met dansers, muzikanten, een scenograaf, een geurkunstenaar,... Binnen de performance kunt u ook een een-op-een ervaring beleven. Die duurt 15 minuten en daarvoor kunt u best reserveren.

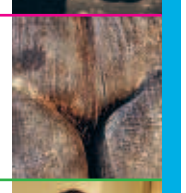

3. COCOs [Brussel]
BREEDING, BRAINS & BEAUTY PREMIÈRE
30/08, 19:00; 31/08, 17:00 — KAAISTUDIO'S | 55 MIN.
Theatrale, radiofonische, filmische en choreografische impulsen worden in deze dansperformance op de toeschouwer afgestuurd. Met dank aan de melodramatische Hollywoodfilms uit de jaren 1940.

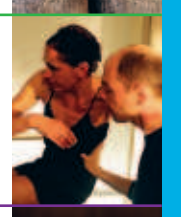

4. tg STAN & Rosas [Antwerpen/Brussel]
nusch UITVERKOCHT!
30/08, 22:00; 31/08, 19:00 — KAAISTUDIO'S
OOK OP MA 1 & DI 2/09 OM 20:30 | 50 MIN.
nusch is gebaseerd op gedichten van Paul Eluard. Nusch was jarenlang zijn levensgezellin en muze. De gedichten die hij voor haar schreef, behoren tot de mooiste liefdespoëzie uit de Franse literatuur.

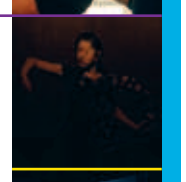

5. Langsdorf, Sickle & Liefooghe [Brussel]
Viewmaster
PERFORMANCE: 30/08, 20:00; 31/08, 16:00; 5/09, 20:30; 6/09, 21:30 — KAAISTUDIO'S | 45 MIN.
RESERVEREN AANBEVOLEN | GRATIS
INSTALLATIE: 30/08, 18:00>23:30; 31/08, 16:00>20:30 5/09, 18:00>21:30; 6/09, 19:00>22:30 — KAAISTUDIO'S
DOORLOPEND | GRATIS
Choreografen Ula Sickle en Heike Langsdorf en beeldend kunstenaar Laurent Liefooghe creëren met *low tech* middelen desoriënterende effecten, optische illusies en *special effects*. Dit is een minitheater en live bioscoop in één!

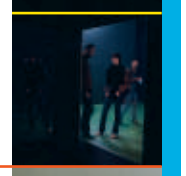

6. Anne Teresa De Keersmaeker & Ann Veronica Janssens/Rosas [Brussel]
Keeping Still — Part 1
30/08, 19:00 & 22:00; 31/08, 15:00 & 19:00;
5/09, 19:00 & 22:00; 6/09, 19:00 & 22:00
ROSAS PERFORMANCE SPACE, VAN VOLXEMLAAN 164, 1190 BRUSSEL | I.S.M. DE MUNT & ROSAS | 65 MIN.
Ann Veronica Janssens sculpteert met licht. Anne Teresa De Keersmaeker met lichamen en beweging. In *Keeping Still* werken ze voor het eerst samen. De voorstelling geeft een aanzet tot een denken over ecologie.

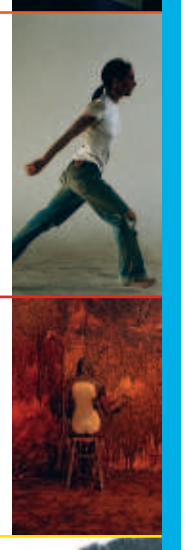

7. Merlin Spie [Willebroek]
La petite musette, casquée
5/09, 18:40>19:40; 6/09, 19:40>20:40 — KAAISTUDIO'S
DOORLOPEND | GRATIS
Merlin Spie zit op een stoel, haar gezicht naar de muur, ademend door duikersapparatuur. De sigaret in haar hand geeft het verloop van de tijd weer. In haar rug een uitsparing in de vorm van een viool — hallo, Man Ray. Een minimalistische performance van een beklemmende intensiteit.

8. Lotte van den Berg/Cie Dakar [Amsterdam]
Braakland
5/09, 19:00; 6/09, 16:00 & 19:00
VERTREK AAN HET KAAITHEATER | 135 MIN.
Negen personages dwalen rond op een braakland. De sfeer en de negen figuren zijn geïnspireerd door de werken van de Zuid-Afrikaanse auteur J.M. Coetzee.
De voorstelling speelt in openlucht; aangepaste kleding voorzien aub.

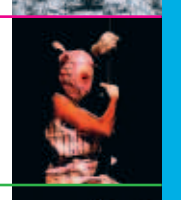

9. Nelisiwe Xaba [Soweto]
Plasticization + They Look at Me and That's All They Thin k
5/09, 19:00; 6/09, 20:00 — KAAISTUDIO'S | 85 MIN.
De Zuid-Afrikaanse Nelisiwe Xaba legt in haar werk de (westerse) voyeuristische blik op het zwarte zuiden bloot en bekritiseert het oprukkende kapitalisme in haar eigen land.

10. ZOO/Thomas Hauert [Brussel]
+ Panaïbra Gabriel Canda/CulturArte [Maputo]
Há Mais + Mafalala2
5/09, 21:00; 6/09, 22:00 — KAAITHEATER | 80 MIN.
Traditionele Mozambikaanse en hedendaagse westerse dans. In beide producties staan dezelfde Mozambikaanse dansers op de scène.

11. CLOSING PARTY!
6/09, 23:30 — KAAITHEATER | GRATIS

KAAITHEATER & KAAISTUDIO'S:
TWEE FIJNE ADRESSEN IN BRUSSEL
T 02 201 59 59 — www.kaaitheater.be

Dvd 'Toneelstof II' blikt terug op het Vlaams theater in de jaren zeventig

Toen theater midden in de wereld stond

De nieuwe dvd-documentaire *Toneelstof II: Sympathy for the seventies?* brengt een beeldrijk overzicht van de uitbarsting van creatief geloof in een alternatief dat het theater van de jaren zeventig kenmerkte. Wim De Wulf en Rik Hancké waren er destijds bij en halen herinneringen op.

DOOR LIV LAVEYNE

BRUSSEL ● In het Vlaamse theater van de jaren zeventig werd gestreden tegen de heersende autoritaire systemen en tegen het onrecht in de wereld. 'Esthetiek was onze eerste bezorgdheid niet, het ging ons om de maatschappelijke inhoud', herinnert Rik Hancké zich.

FOTO THOMAS VANHAUTE

■ Rik Hancké (l.) en Wim De Wulf denken met heimwee aan het politieke theater van de jaren zeventig. 'We gingen de straat op en speelden aan de ingang van fabrieken waar stront aan de knikker was', zegt Hancké.

Rik Hancké (71) speelde na zijn opleiding aan Studio Herman Teirlinck bij het Antwerpse stadstheater KNS maar verliet "die stolp" na zes jaar omdat hij er als acteur geen enkele inspraak had. Hancké stond mee aan de basis van de Werkgemeenschap, een van de eerste Vlaamse theatercollectieven waaruit het politieke theater van Het Trojaanse Paard ontstond, en ging daarna aan de slag bij het Nederlandse collectief Proloog.

Wim De Wulf (52), inmiddels bekend als artistiek leider van figurentheater Ultima Thule en regisseur van Kommil Foo, maakte als jonge conservatoriumstudent de woelige jaren zeventig van dichtbij mee. Hij organiseerde in Gent de optredens voor de Internationaal Nieuwe Scène (INS) en bracht met het amateurtheatergezelschap Symptoom vernieuwend jeugdtheater. Na zijn studie begon hij als acteur bij het collectief De Mannen van den Dam, een afsplitsing van de INS waar werd gezocht naar andere manieren om met repertoiretoneel om te gaan.

"De jaren zeventig werden gekenmerkt door een ongelooflijk enthousiasme, een geloof dat alles mogelijk was", weet Hancké nog. "De wereld was op alle fronten in beweging. Ideologische discussies werden gevoerd op café met Trotski en Mao onder de arm, de hele stad hing vol slogans en elke dag was er wel een betoging. Middelbare scholieren kwamen op straat om te protesteren tegen minister van Defensie Paul Vanden Boeynants, die het uitstel van de dienstplicht om studieredenen wou afschaffen. Er was de opkomst van de vrouwenbeweging en homo's schreven met trots 'jeannet' op spandoeken als geuzennaam.

"Het theater had daar een plek in die het daarvoor zelden had gehad en nu ook niet meer heeft. Het hedendaagse theater is een esthetische bezigheid die geen wezenlijk deel uitmaakt van het maatschappelijke debat. Dat is voor mij het grote wonder van het toneel in de jaren zeventig: dat theater ook vanuit een andere hoek dan de esthetische bekeken kon worden."

Het verklaart ook het vraagteken in de titel van de Toneelstof-dvd, 'Sympathy for the seventies?'. In de daaropvolgende decennia werd enigszins neergekeken op het politieke theater uit de jaren zeventig wegens artistiek oninteressant.

Rik Hancké: "Met het politieke theater nam je een duidelijke stelling in tegenover wat zich afspeelde in de wereld. Je bekende kleur, je koos partij – soms ook politiek – maar je zat niet klef te doen over wat er allemaal mis was met de wereld en hoe erg dat wel was voor het individu. Neen, je droeg alternatieven aan. Esthetiek was onze eerste bezorgdheid niet, het ging ons om de maatschappelijke inhoud. In het politieke theater was de discussie soms belangrijker dan de creatie zelf. Had je een repetitieperiode van acht weken, dan werd er vijf weken gediscussieerd en werd de voorstelling in drie weken in elkaar gebokst.

"De grote verworvenheid van het politieke theater van de jaren zeventig was het geloof in collectiviteit, het samenwerken en de band die dat schiep met het publiek. De fout is dat we dachten dat het zou blijven duren. We hebben ons tevreden gesteld met een illusie, maar een utopie is geen ideologisch concept maar concrete praktijk. Utopieën zijn er om gerealiseerd te worden."

Wim De Wulf: "Het collectief was niet alleen een werkmodel zoals we dat nu kennen maar ook en in de eerste plaats een ideologisch model: iedereen was medemaker. Het was een afspiegeling van de ideale maatschappij gebaseerd op principes van gelijkwaardigheid."

Hancké: "Het collectieve idee kaderde binnen de anti-autoritaire beweging van de seventies. Termen als 'strijdcultuur' en 'zelfbeheer' waren dagelijkse kost. Vraag nu eens aan een jonge acteur wat zelfbeheer betekent? Hij denkt wellicht dat het iets met masturbatie te maken heeft. *(lacht)* Het principe van 'iedereen gelijk' ging ook verder: bij de INS verdiende iedereen, van *technieker* tot acteur, evenveel: 13.000 frank, wat niet veel was."

Theater midden in de wereld: het is een leuze die we nu nog horen, maar in de jaren zeventig werd ze concreet gerealiseerd.

Hancké: "De schouwburg was een symbool van de burgerij en daarmee wilden we niet geassocieerd worden. Het politieke theater wilde een breed en nieuw publiek bereiken. We gingen de straat op, speelden aan de ingang van fabrieken waar stront aan de knikker was.

"Zo speelden we met Het Trojaanse Paard *Leve het gewin, we stikken erin!*, een voorstelling over Progyl, een vervuilende fabriek in de Antwerpse havenbuurt. Daaraan koppelden we een discussie met het publiek aan de hand van een rollenspel. Want conflict vormt de essentie van het theater.

"Bij het 'burgerlijke' theater had het conflict zijn plek op de scène, maar het publiek werd er niet bij betrokken. Vandaag is dat ook weer het geval: de zaal wordt donker en iedereen kijkt als een konijn naar het licht. Vaak spelen de acteurs met microfoontjes, waardoor de afstand nog vergroot.

"Ik ben gaan kijken naar Ivo Van Hoves *De Romeinse Tragedies*: daar mag je als toeschouwer de scène op, je zit middenin het conflict tussen de acteurs maar je hebt er niets te zeggen. Dat noem ik show, ridiculeen naast de kwestie."

Vanaf de tweede helft van de jaren zeventig moest het geloof in een revolutie gestuurd door collectieve krachten plaats ruimen voor het individu.

De Wulf: "De geschiedenis hangt aaneen van dialectiek. Neem nu de muziek: in de jaren zeventig had je de ellenlange gitaarsolo's, in de jaren tachtig was het al synthesizer wat de klok sloeg tot in de jaren negentig weer loeiharde gitaren klonken. Idem voor de Vlaamse theatergeschiedenis: het is significant dat net Jan Decorte Het Trojaanse Paard heeft overgenomen. Het collectieve werd weer verruild voor een regisseur die besliste."

Hancké: "Ineens was daar het postmodernisme, dat stelde dat er geen geschiedenis meer was. Terwijl het politieke seventiestheater er net van uitging dat er wel een structuur zat in de geschiedenis. Wij geloofden dat er collectief gevochten kon worden voor verandering. Het politieke theater werd gedragen door een grotere volksbeweging. Die beweging is in de jaren tachtig doodgebloed. Het kapitalisme heeft alles geëncadreerd en dempt het ware protest: betogingen gaan nu over een kleine loonsverhoging voor deze of gene, het gaat allang niet meer om de globale eis tot gelijkwaardigheid."

Toneelstof ontstoft Vlaamse theatergeschiedenis

Met het project 'Toneelstof' wil Thersites, de Vereniging van Vlaamse Podiumcritici, het Vlaamse theater uit de jaren zestig, zeventig en tachtig opnieuw in de kijker zetten. Oude toneelfragmenten worden opgediept uit archieven en doorspekt met recente interviews met de makers van toen. Vorig jaar werden in *Toneelstof I – Route '66* de experimentele jaren zestig onder de loep genomen, ditmaal is het geëngageerde seventiestheater aan de beurt.

Achter de documentaire over het politieke theater van de jaren zeventig zitten Wouter Hillaert, theaterrecensent bij deze krant, en zijn collega bij de VRT, Karlien Vanhoonacker.

Naar aanleiding van de dvd-documentaire *Toneelstof II: Sympathy for the seventies?* geeft het theatertijdschrift *Documenta* een speciaal nummer uit dat volledig gewijd is aan het Vlaamse theater van de jaren zeventig.

De documentaire-dvd en het tijdschrift *Documenta* kunnen worden besteld via www.toneelstof.be.